

Socjolingwistyka - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Socjolingwistyka
Kod przedmiotu	09.3-WH-FGP-SOCL
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia germańska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	niemiecki
Sylabus opracował	dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zajęcia mają na celu poszerzyć wiedzę studentów w zakresie roli, jaką język odgrywa w społeczeństwie oraz zwrócić ich uwagę na współzależności zjawisk językowych i struktury społecznej. Wzbogacony zostanie ogólny zasób informacji dotyczący poszczególnych odmian języka etnicznego w odniesieniu do struktury społecznej, tzn. do warunków społecznych a co za tym idzie do określonych grup społecznych w których funkcjonuje przedstawiana odmiana języka. Omówione zostaną poszczególne jego odmiany przypisywane konkretnym grupom społecznym, które mogą różnić się od języka reszty wspólnoty językowej nie tylko samą leksyką lecz również i fonologią czy gramatyką. Przybliżony zostanie podział na gwary społeczne i gwary środowiskowe oraz czynniki na podstawie których dochodzi do omawianych podziałów, a do których należą m.in poziom wykształcenia, zamieszkiwane środowisko, kasta etc. Studenci winni zostać również uwrażliwieni na czynniki wpływające na stylistyczne zróżnicowanie językowe do których należą stosunek między nadawcą tekstu a jego odbiorcą jak i okoliczności użycia danej odmiany języka.

Wymagania wstępne

Brak wymagań

Zakres tematyczny

Podczas zajęć omówione zostaną podstawowe zagadnienia z zakresu socjolingwistyki, podkreślające społeczny charakter języka.

1. Pierwsze rozważania socjolingwistyczne - tworzenie teorii, dyskusja nad metodologią badań.
2. *Socjolingwistyka* jako subdyscyplina językoznawcza.
3. Determinizm językowy / Determinizm poznawczy oraz kody językowe według Basila Bernsteina: *kod ograniczony / kod rozwinięty*.
4. Jakościowe aspekty współzależności między językiem a warstwą społeczną.
5. Społeczne funkcje języka.
6. Społeczna świadomość językowa. Kompetencje socjolingwistyczne.
7. Wewnętrzne zróżnicowanie języka etnicznego na przykładach języka niemieckiego i polskiego.
8. Pojęcia: *socjolekt, idiolekt, dialekt, ksenolekt, język fachowy* etc.
9. Opisy wybranych socjolektów np. *slangu młodzieżowego, slangu uczniowskiego* etc.
10. Pojęcia: *wspólnota językowa / tożsamość językowa*.
11. Postawy społeczne wobec języka: *zachowanie językowe, norma językowa, wartościowanie*.
12. Znaczenie poszczególnych parametrów pozajęzykowych: *klasa (warstwa) społeczna, wiek, płeć, grupa, rola, sytuacja* etc.
13. Zachowania językowe kobiet i mężczyzn.

14. Równouprawnienie w języku.

15. Najnowsze tendencje w badaniach socjolingwistycznych.

Metody kształcenia

Wykład informacyjny z wykorzystaniem metod aktywizujących, wykład konwersatoryjny uzupełniany przez referaty przygotowywane przez studentów, praca w grupach, dyskusje, ćwiczenia audytoryjne (analizy struktur językowych wraz z dyskusją), praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej, właściwe dla programu filologicznego	• KF1_W02	• dyskusja • kolokwium • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna • referat	• Laboratorium
Student potrafi komunikować się w języku niemieckim z użyciem specjalistycznej terminologii	• KF1_U02	• dyskusja • kolokwium • odpowiedź ustna • referat • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Ocena na zaliczenie przedmiotu wynika z:

- 1) aktywności studenta na zajęciach (częstotliwości jego udziału w dyskusjach)
- 2) oceny z kolokwium
- 3) zaliczenia sprawdzianu wiedzy
- 4) oceny z przygotowanego referatu / prezentacji PowerPoint

Literatura podstawowa

1. Ammon, U. et al. (red.), *Sociolinguistics* (HSK 3), Berlin 2004/2005/2006.
2. Bernstein, B., *Studien zur sprachlichen Sozialisation*, Düsseldorf 1972.
3. Labov, W., *Sprache im sozialen Kontext*. Hrsg. von Dittmar, N. / Rieck, B.-O., Königstein/Ts. 1980.
4. Löffler, H., *Germanistische Soziolinguistik*, 5. wydanie Berlin 2016.
5. Schmitt, R., Stickel, G., *Polen und Deutsche im Gespräch*, Tübingen 1997.
6. Wierzbicka, A., *Język - umysł - kultura*, Warszawa 1999.

Literatura uzupełniająca

1. Besch W. (red.), *Sprachverhalten in ländlichen Gemeinden. Ansätze zur Theorie und Methode*. Forschungsbericht Erp-Projekt. Tom 1, Berlin 1981
2. Besch W., (red.), *Sprachverhalten in ländlichen Gemeinden. Dialekt und Standardsprache im Sprecherurteil*. Forschungsbericht Erp-Projekt. Tom 2, Berlin 1983.
3. Bokszański, Z., Piotrowski, A., Ziółkowski, M., *Socjologia języka*, Warszawa 1977,
4. Dąbrowska-Burkhardt, J., *Stereotype und ihr sprachlicher Ausdruck im Polenbild der deutschen Presse. Eine textlinguistische Untersuchung*, Tübingen 1999.
5. Dittmar, N., *Grundlagen der Soziolinguistik - Ein Arbeitsbuch mit Aufgaben*, Tübingen 1997.
6. Fishman, J., *Language and ethnicity in minority sociolinguistic perspective*, Clevedon, Philadelphia 1989.
7. Głowiński, M., *Nowomowa po polsku*, Warszawa 1990.
8. Gumperz, J., *Sprache, lokale Kultur und soziale Identität. Theoretische Beiträge und Fallstudien*, Düsseldorf 1975.
9. Gumperz, J., *Language and social identity*, Cambridge 1982.
10. Handke, K., *Socjologia języka*, Warszawa 2008.
11. Hymes, D., *Soziolinguistik. Zur Ethnographie der Kommunikation*, Frankfurt a. M. 1979.
12. Kallmeyer, W., *Kommunikation in der Stadt. Tom 1: Exemplarische Analysen des Sprachverhaltens in Mannheim*. Berlin / New York 1994.
13. Keim, I. / Schütte, W., *Soziale Welten und kommunikative Stile. Festschrift für Werner Kallmeyer zum 60. Geburtstag*. Tübingen 2002.
14. Marcjanik, M., (red.) *Grzeczność nasza i obca*, Warszawa 2005.
15. Mattheier K. J. / Wiesinger P. (red.), *Dialektologie des Deutschen. Forschungsstand und Entwicklungstendenzen*. (=RGL 147), Tübingen 1994.
16. Przybysz-Piwko, M., *Język elementem tworzenia lub rujnowania wspólnoty*, "Poradnik Językowy" 1996, zeszyt 8.
17. Rosenberg K.-P., *Der Berliner Dialekt - und seine Folgen für die Schüler: Geschichte und Gegenwart der Stadtsprache Berlins sowie eine empirische Untersuchung der Schulprobleme dialektsprechender Kinder*, Tübingen 1986.
18. Stefanowitsch, A., *Eine Frage der Moral. Warum wir politisch korrekte Sprache brauchen*. Berlin 2018.
19. Trudgill P., *On dialect. Social and geographical perspectives*. Oxford 1983.

Język a płeć:

1. Graddol, D. / Swann, J., *Gender voices*, Oxford 1989.
2. Günthner, S. / Kotthoff H. (red.), *Von fremden Stimmen. Weibliches und männliches Sprechen im Kulturvergleich*, Frankfurt a. M. 1991.
3. Pusch, L., *Das Deutsche als Männersprache. Aufsätze und Glossen zur feministischen Linguistik*. Frankfurt a. M. 1984.
4. Thorne, B. / Henley, N. (red.), *Language and sex: Difference and dominance*. Rowley, Mass 1975.

oraz wg bieżących potrzeb

Uwagi

Brak

Zmodyfikowane przez dr Piotr Krycki (ostatnia modyfikacja: 12-06-2020 14:19)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ